

aquests altres elements ens dominin a nosaltres. Es la continuada i perpètua lluita per l'existència. Cada vegada que un d'aquests elements ens obliga a renunciar a la satisfacció d'alguna de les nostres inclinacions, cada vegada que veiem frenades les nostres tendències o els nostres instints, es van marcant en el nostre «jo» com una mena d'impressions depriments que van reduint en alguns aspectes el nostre impuls dominant i que, sota la nostra parcial impotència, acaben per crear-nos un complex.

L'infant, més que l'adulte, és propens a ésser dominat per múltiples sentiments d'inferioritat. Tota la seva vida es troba voltada d'una sèrie d'obstacles a la satisfacció dels seus desitjos, obstacles nascuts a cada moment fins dels éssers que més l'estimen. A cada instant, surt un fre: «no toquis això, no facis allò altre; no et moguis; calla; estigues quiet!»

Al costat d'això, quantes circumstàncies, encara, que poden contribuir al desenvolupament d'aquest sentiment! Per un costat, els propis pares dels infants que, potser sense donar-se'n compte ells mateixos, hi ajuden. Comparen el seu fill a altres amb la bona intenció d'estimular-lo i voldrien que fes el que fan altres que potser són més grans, o sortosament per a ells més intel·ligents. O bé frenen alguna iniciativa com a fora de to, en lloc d'encoratjar-la. Es riuen de les seves pretensions i no saben encaminar-les com caldria. Ignoren que un triomf, fins simulat, sovint ajuda a anar més endavant; mentre que, en canvi, una fallida descoratja i de vegades és causa d'altres fallides.

D'un altre costat, l'escola—que en diem *casa d'educació!*—, en lloc de contrabalançar, encara acaba de fer el pes. L'infant hi passa generalment més hores de vida activa que no pas a casa seva, i en conseqüència, el nombre d'impressions afectives que hi rep és possiblement superior al de les que pugui rebre a casa seva. Precisament allí s'hi troba a cada moment controlat i comparat amb els seus companys. Els seus defectes són de vegades exagerats i tot pel propi mestre amb una sana, però equivocada, intenció de corregir-los. I què direm del tradicional sistema de qualificacions i notes! L'infant no es troba classificat d'acord amb les seves pròpies i peculiars aptituds, sinó simplement ordenat,